Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2021. gada 10. jūnijā*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju tiesību aizsardzība – Direktīva 93/13/EEK – Negodīgi noteikumi patērētāju līgumos – Piemērošanas joma – 1. panta 2. punkts – Dalībvalsts imperatīvās tiesību normas – Aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšana – Aizdevuma procentu un nokavējuma procentu kumulācija

Lietā C-192/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Krajský súd v Prešove* (Apgabaltiesa Prešovā, Slovākija) iesniedza ar 2020. gada 9. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 5. maijā, tiesvedībā

Prima banka Slovensko a.s.

pret

HD,

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Kumins [*A. Kumin*] un tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] un I. Ziemele (referente),

ģenerāladvokāts: E. Tančevs [*E. Tanchev*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Slovākijas valdības vārdā – *B. Ricziová*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *R. Lindenthal* un *N. Ruiz García*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – slovāku.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 4. panta 2. punktu un 169. panta 1. punktu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pantu, kā arī Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV 1993, L 95, 29. lpp.) 6. panta 1. punktu un 7. panta 1. punktu, kurus Tiesa interpretējusi 2018. gada 7. augusta spriedumā *Banco Santander* un *Escobedo Cortés* (C-96/16 un C-94/17, turpmāk tekstā – "spriedums *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*", EU:C:2018:643).

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Prima banka Slovensko a.s.* un HD par tādu naudas summu samaksu, kuras kļuvušas maksājamas šo pušu noslēgta patēriņa kredītlīguma pirmstermiņa izbeigšanas rezultātā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 93/13 trīspadsmitais apsvērums ir izteikts šādi:

"Tā kā tiek uzskatīts, ka dalībvalstu likumi vai noteikumi, kas tieši vai netieši nosaka patērētāju līgumu noteikumus, nesatur negodīgus noteikumus; tā kā tādēļ neliekas vajadzīgi attiecināt uz šo direktīvu noteikumus, kas ietver obligātas tiesību normas un to starptautisko konvenciju principus vai noteikumus, kam ir pievienojušās dalībvalstis vai Kopiena; tā kā šajā sakarībā vārdi "obligātas tiesību normas" 1. panta 2. punktā ietver arī noteikumus, kas, saskaņā ar tiesību aktiem, attiecas uz līgumslēdzējām pusēm, ar nosacījumu, ka nav noteikta cita kārtība."

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

"1. Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot dalībvalstu normatīvus un administratīvus aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.

2. Šī direktīva neattiecas uz līguma noteikumiem, kas ietver obligātas tiesību normas un to starptautisko konvenciju principus vai noteikumus, kam ir pievienojušās dalībvalstis vai Kopiena, īpaši transporta jomā."

5 Minētās direktīvas 6. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nosaka, ka negodīgi noteikumi, kas izmantoti pārdevēja vai piegādātāja ar patērētāju noslēgtā līgumā, atbilstoši savas valsts tiesību aktiem nav saistoši patērētājam un, ka līgums pie tādiem pašiem noteikumiem turpina pusēm būt saistošs, ja tas var pastāvēt bez negodīgajiem noteikumiem."

6 Direktīvas 93/13 7. panta 1. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāju un konkurentu interesēs pastāv adekvāti un efektīvi līdzekļi, lai novērstu negodīgu noteikumu ilgstošu izmantošanu pārdevēju vai piegādātāju ar patērētājiem noslēgtos līgumos."

Slovākijas tiesības

Civilkodekss

7 *Občiansky zákonník* (Civilkodekss) 54. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ar patērētāju noslēgtā līgumā nevar iekļaut no šā likuma atšķirīgus, patērētājam nelabvēlīgākus noteikumus. Patērētājs nevar iepriekš atteikties no šajā likumā vai speciālajās patērētāju tiesību aizsardzības normās paredzētajām tiesībām vai kā citādi pasliktināt savu līgumisko stāvokli."

8 Saskaņā ar Civilkodeksa 517. panta 2. punktu:

"Naudas parāda samaksas nokavējuma gadījumā kreditoram ir tiesības papildus saistības izpildījumam pieprasīt no parādnieka arī nokavējuma procentus, ja vien šajā likumā nav paredzēts viņa pienākums samaksāt sodanaudu par nokavējumu; nokavējuma procentu un sodanaudas par nokavējumu apmērs ir noteikts īstenošanas noteikumos."

9 Civilkodeksa 519. pants ir izteikts šādi:

"Iepriekš minētais neskar kreditora tiesības saņemt atlīdzinājumu par zaudējumiem, kas radušies parādnieka nokavējuma rezultātā; tomēr naudas parāda samaksas nokavējuma gadījumā atlīdzinājumu par zaudējumiem var pieprasīt tikai tādā apmērā, kādā tas nav segts ar nokavējuma procentiem vai sodanaudu par nokavējumu."

Valdības rīkojums Nr. 87/1995

10 Valdības rīkojuma Nr. 87/1995 3.a pantā ir noteikts:

"1) Ja ar patērētāju noslēgta līguma priekšmets ir naudas līdzekļu nodošana patērētāja rīcībā, sankcija par patērētāja pieļautu naudas līdzekļu atmaksas nokavējumu nevar pārsniegt efektīvās gada izmaksu procentu likmes vidējo apmēru, kas norādīta speciālās normas [..] jaunākajā redakcijā, kas bija piemērojama pirms nokavējuma iestāšanās, par vairāk nekā 10 procentpunktiem gadā un vienlaikus nevar pārsniegt šajā valdības rīkojumā paredzēto nokavējuma procentu trīskāršu apmēru; par izšķirošu ir uzskatāma līdzīgam patēriņa kredīta veidam piemērojamā efektīvā gada izmaksu procentu likme.

2) Par sankciju 1. punkta izpratnē ir uzskatāmi nokavējuma procenti, līgumiski naudas sodi un jebkurš cits izpildījums par patērētāja pieļautu naudas līdzekļu atmaksas nokavējumu.

3) Ja 1. punktā paredzētās sankcijas sasniedz patērētāja rīcībā nodoto naudas līdzekļu apmēru, turpmākas sankcijas par naudas līdzekļu atmaksas nokavējumu nevar pārsniegt nokavējuma procentus, kas paredzēti šajā valdības rīkojumā."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 HD un *Prima banka Slovensko* 2016. gada 17. jūnijā noslēdza patēriņa kredītlīgumu 5700 EUR apmērā ar procentu likmi 7,90 %. Šis aizdevums bija atmaksājams 96 ikmēneša maksājumos.

12 No 2017. gada septembra HD ikmēneša atmaksas maksājumus vairs neveica. Līdz ar to *Prima banka Slovensko* 2017. gada 28. decembrī paziņoja par aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu un pieprasīja nekavējoties atmaksāt aizdevuma pamatsummas atlikumu – 5083,79 euro. Turklāt *Prima banka Slovensko*, pamatojoties uz aizdevuma līguma noteikumiem, pieprasīja samaksāt arī nokavējuma

procentus 5 % apmērā gan par aizdevuma pamatsummu, gan par vēl nesamaksātajiem procentiem attiecībā uz laikposmu no paziņojuma par aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas līdz visa aizdotā kapitāla faktiskai atmaksai, kā arī aizdevuma procentus – 7,90 % – par šo pašu laikposmu.

13 *Okresný súd Kežmarok* (Kežmarokas rajona tiesa, Slovākija), kurā vērsās *Prima banka Slovensko*, ar 2019. gada 20. septembra spriedumu, no vienas puses, apmierināja nupat minētās prasību, ciktāl tajā bija lūgts piespriest HD samaksāt nokavējuma procentus par laikposmu līdz aizņemtā kapitāla pilnīgai atmaksai un, no otras puses, noraidīja šo prasību, ciktāl tajā bija lūgts piespriest HD samaksāt aizdevuma procentus par minēto laikposmu – ar tādu pamatojumu, ka Slovākijas tiesību akti nepieļauj šādu procentu kumulēšanu. Turklāt minētā tiesa norādīja, ka tādu aizdevuma līguma klauzulu, kurā paredzēta nokavējuma procentu un aizdevuma procentu kumulēšana, Slovākijas tiesas jau ir kvalificējušas kā "negodīgu".

14 *Prima banka Slovensko* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā apgalvoja, ka no sprieduma *Banco Santander* un *Escobedo Cortés* izriet, ka aizņēmējam, kas nav izpildījis savas līgumiskās saistības, viņa noslēgta aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā ir pienākums samaksāt ne tikai nokavējuma procentus, bet arī aizdevuma procentus par laikposmu līdz aizņemtā kapitāla atmaksai.

15 Iesniedzējtiesa, kurai tika iesniegta šī apelācijas sūdzība, norāda, ka saskaņā ar šīs valsts tiesību normām parāda, kas kļuvis samaksājams, samaksas nokavējums rada kreditora tiesības uz nokavējuma procentu samaksu, ar kuriem tiek atlīdzināti faktiski radītie zaudējumi, un eventuāli – uz līgumiskas sodanaudas samaksu. Tomēr patērētāja noslēgta līguma gadījumā šos prasījumus reglamentē Civilkodeksa 54. panta 1. punkts, 517. panta 2. punkts un 519. pants, kuros ir noteikts visu piemērojamo sankciju maksimālais apmērs un liedz līguma noteikumos patērētājam paredzēt pienākumus, kas pārsniegtu kreditoram faktiski radīto zaudējumu atlīdzināšanu.

16 Iesniedzējtiesa konstatē, ka, ja kumulatīvi tiktu piemēroti aizdevuma procenti un nokavējuma procenti par laikposmu no paziņojuma par aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai, pirmkārt, tiktu pārsniegts likumā noteiktais maksimālais apmērs un, otrkārt, katrā ziņā pasliktinātos patērētāja stāvoklis.

17 Tomēr – kā norāda iesniedzējtiesa –, lai gan aizdevuma procenti tik tiešām atbilst pretizpildījumam par aizdotā kapitāla nodošanu aizņēmēja rīcībā un tas paliek viņa rīcībā līdz pilnīgai atmaksai, šo procentu un nokavējuma procentu kumulēšana dod bankai iespēju iegūt vairāk par faktiski radīto zaudējumu atlīdzināšanu, ko tai nodrošina šīs valsts tiesību normas. Ņemot vērā šādu priekšrocību, samaksas nokavējuma gadījumā bankai varētu būt stimuls pēc iespējas drīz paziņot par aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šāda situācija vēl jo lielākas bažas izraisa tādēļ, ka bankas parasti neizpilda pienākumu pirms aizdevuma līguma noslēgšanas novērtēt patērētāja kredītspēju, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp., un labojumi – OV 2009, L 207, 14. lpp.; OV 2010, L 199, 40. lpp. un OV 2011, L 234, 46. lpp.). Kā norāda minētā tiesa, šajā gadījumā, ja *Prima banka Slovensko* būtu veikusi šādu novērtēšanu, tā būtu varējusi konstatēt, ka HD trūkst kredītspējas.

18 Šādos apstākļos *Krajský súd v Prešove* (Apgabaltiesa Prešovā, Slovākija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīva 93/13 [..] un it īpaši tās 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts kopsakarā ar interpretāciju, ko [..] Tiesa ir sniegusi spriedumā [*Banco Santander* un *Escobedo Cortés*], ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā tāds regulējums kā Civilkodeksa 54. panta 1. punkta

aizsargājošais pamatnoteikums, saskaņā ar kuru līgums nedrīkst pasliktināt patērētāja stāvokli attiecībā pret tiesisko regulējumu, kas patērētāja kredīta atmaksas kavējuma gadījumā paredz šādas kreditora tiesības:

– kreditora tiesības uz nokavējuma procentiem, apmērā, kas ierobežots atbilstoši valdības rīkojumam;

– kreditora tiesības uz citām sankcijām, kuras kreditors var piemērot attiecībā uz patērētāju un kuras kopā ar nokavējuma procentiem ir ierobežotas līdz neatmaksātas kredīta pamatsummas apmēram;

– kreditora tiesības uz kompensāciju, ja kreditoram nodarītais kaitējums ir lielāks nekā nokavējuma procenti, – neierobežotā apmērā atbilstoši faktiskajam kaitējumam?

2) Apstiprinošas atbildes uz pirmo jautājumu gadījumā: vai augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis [..] Pamattiesību hartas 38. panta un LESD 4. panta 2. punkta un 169. panta 1. punkta izpratnē nepieļauj, ka patērētājs par līgumsaistību izpildes kavējumu maksā kreditoram paušālmaksu, nevis kreditoram faktiski nodarītā kaitējuma ekvivalentu, pat ja faktiskais kaitējums ir mazāks par šo paušālmaksu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

Par pieņemamību

19 Slovākijas valdība apgalvo, ka pirmais jautājums ir nepieņemams, norādot, ka, pirmkārt, lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav minēti nedz iemesli, kuru dēļ ir uzdots šis jautājums, nedz saikne starp Direktīvas 93/13 normām, kuru interpretācija tiek lūgta, un piemērojamajām valsts tiesību normām un, otrkārt, ka šis jautājums ir hipotētisks, jo tas neesot nepieciešams, lai atrisinātu strīdu pamatlietā, proti, to varot atrisināt, pamatojoties uz šīs valsts tiesību normām.

20 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka tās šaubas attiecībā uz Slovākijas tiesību aktu un, konkrētāk, Civilkodeksa 54. panta 1. punkta saderību ar Direktīvas 93/13 normām izriet no sprieduma *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*, ko Slovākijas tiesas ir interpretējušas atšķirīgi.

21 Iesniedzējtiesa norāda, ka tādējādi no minētā sprieduma varētu izsecināt – kā apgalvo *Prima banka Slovensko* –, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts nepieļauj Civilkodeksa 54. panta 1. punktu, kas kopsakarā ar Civilkodeksa 517. panta 2. punktu un 519. pantu, kā arī valdības rīkojuma Nr. 87/1995 normām aizliedz ar patērētāju noslēgtā aizdevuma līgumā iekļaut tādu klauzulu, kas aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā atļauj kreditoram papildus nokavējuma procentu samaksai pieprasīt arī aizdevuma procentu samaksu par laikposmu līdz aizdotā kapitāla faktiskai atmaksai.

22 Tomēr iesniedzējtiesa arī uzskata, ka līguma noteikumi, kuros ir atļauta aizdevuma procentu un nokavējuma procentu kumulēšana, rada ievērojamu, patērētājam nelabvēlīgāku nelīdzsvarotību starp līguma pušu tiesībām un pienākumiem.

23 Tā kā iesniedzējtiesā ir celta prasība, ar ko lūgts piespriest kādam patērētājam samaksāt aizdevuma procentus par laikposmu līdz viņa aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai – papildus nokavējuma procentu samaksai –, pamatlietā izskatāmā strīda risinājums katrā ziņā ir atkarīgs no Tiesas atbildes uz pirmo jautājumu.

24 Līdz ar to lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu juridiskā ziņā pietiekami ir izklāstīti gan iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesa ir uzdevusi Tiesai jautājumus, gan saikne starp Direktīvas 93/13 normām, kuras minētā tiesa lūdz interpretēt, piemērojamo valsts tiesisko regulējumu un minētajā tiesā izskatāmo strīdu.

25 Līdz ar to pirmais jautājums ir pieņemams.

Par lietas būtību

26 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, kurus Tiesa interpretējusi spriedumā *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru patērētājam, kas noslēdzis aizdevuma līgumu ar komersantu, aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā nevar būt pienākuma uz šā līguma noteikumu pamata samaksāt komersantam aizdevuma procentus par laikposmu no paziņojuma par šādu pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai, jo nokavējuma procentu un citu līgumisku sodanaudu samaksa uz šā līguma pamata dod iespēju atlīdzināt komersantam faktiski radītos zaudējumus.

27 Vispirms ir jāprecizē, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, no vienas puses, saskaņā ar Civilkodeksa 519. pantu kreditoram ir tiesības saņemt naudas parāda samaksas nokavējuma gadījumā radīto zaudējumu atlīdzinājumu, ciktāl nokavējuma procenti, kuru apmērs attiecībā uz patērētāja noslēgtu aizdevuma līgumu ir ierobežots ar valdības rīkojuma Nr. 87/1995 3.a pantu, nenosedz šos zaudējumus.

28 No otras puses, saskaņā ar Civilkodeksa 54. panta 1. punktu patērētājs nedrīkst iepriekš atteikties no šajā likumā vai speciālajās patērētāju tiesību aizsardzības normās paredzētajām tiesībām vai kādā citā veidā pasliktināt savu līgumisko stāvokli.

29 Iesniedzējtiesa uzskata, ka ar šīm valsts tiesību normām ir paredzēts nodrošināt patērētāja tiesību aizsardzību, proti, viņam nevar būt pienākuma ar komersantu noslēgta aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā samaksāt aizdevuma procentus, jo nokavējuma procentu un eventuāli šajā līgumā paredzēto sodanaudu samaksa, kā arī attiecīgā gadījumā atlīdzinājuma samaksa sedz šim komersantam faktiski radītos zaudējumus.

30 Ciktāl ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts nepieļauj minētās valsts tiesību normas, ir jānorāda, ka saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 1. punktu tās mērķis ir saskaņot dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, kurus slēdz starp pārdevēju (vai piegādātāju) un patērētāju.

31 Turklāt saskaņā ar minētās direktīvas 1. panta 2. punktu tā neattiecas uz līguma noteikumiem, kas ietver obligātas tiesību normas.

32 Šajā ziņā – kā izriet no Direktīvas 93/13 trīspadsmitā apsvēruma – Tiesa vairākkārt ir precizējusi, ka šīs direktīvas 1. panta 2. punktā paredzētā izslēgšana no tās piemērošanas jomas attiecas uz valsts tiesību normām, kuras ir piemērojamas attiecībā uz līguma pusēm neatkarīgi no viņu izvēles, un normām, kuras ir piemērojamas automātiski, proti, ja šajā ziņā nepastāv citāda vienošanās starp pusēm. Šī izslēgšana ir pamatota ar to, ka ir likumīgi prezumēt, ka valsts likumdevējs ir radījis līdzsvaru starp noteikta veida līgumu pušu tiesībām un pienākumiem, jo šo līdzsvaru Savienības likumdevējs īpaši tiecas saglabāt (spriedums, *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*, 43. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

33 No Tiesas pastāvīgās judikatūras būtībā izriet, ka minētā izslēgšana aptver imperatīvās normas, kas nav tās, kuras attiecas uz negodīgu noteikumu kontroli, tostarp normas par valsts tiesas pilnvarām, lai novērtētu līguma noteikuma negodīgumu (spriedums, *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

34 Šajā lietā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka, pirmām kārtām, valsts tiesību normas, uz kurām attiecas šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, būtībā ir tiesību vai regulatīvas normas un ka pamatlietā aplūkojamajā līgumā tās nav pārņemtas.

35 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa precizē – kā jau minēts šā sprieduma 28. punktā –, ka, pirmkārt, saskaņā ar Civilkodeksa 54. panta 1. punktu patērētājs nevar iepriekš atteikties no šajā likumā vai speciālajās normās paredzētajām tiesībām un ka līdz ar to tās ir saistošas līguma pusēm – neatkarīgi no tā, par ko tās ir vienojušās aplūkojamajā līgumā. Otrkārt, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu minētās valsts tiesību normas neattiecas uz dalībvalsts tiesas pilnvaru apjomu novērtēt, vai līguma noteikumi ir negodīgi un – vispārīgāk – nešķiet, ka tās būtu saistītas ar noteikumu negodīguma pārbaudi. Līdz ar to, ņemot vērā, ka par to vēl ir jāpārliecinās iesniedzējtiesai, šīs dalībvalsts normas ir izslēgtas no Direktīvas 93/13 piemērošanas jomas.

36 Tomēr no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet arī tas, ka pamatlietā aplūkojamais aizdevuma līgums ietver klauzulu, ar kuru attiecīgajam patērētājam ir uzlikts pienākums šā līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā citastarp samaksāt komersantam gan nokavējuma procentus, gan aizdevuma procentus par laikposmu no paziņojuma par šādu pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai. *Prima banka Slovensko* apgalvo, ka Tiesa savā spriedumā *Banco Santander* un *Escobedo Cortés* ir atļāvusi šādu procentu kumulēšanu. Šī pamatlietas puse uzskata, ka minētajā spriedumā Tiesa ir noteikusi, ka aizdevuma procentu būtība ir pretizpildījums par naudas līdzekļu lietošanu laikposmā līdz to atmaksai. Patērētājs šādu lietošanu esot veicis, un līdz ar to viņam par to esot jāmaksā arī aizdevuma procenti. Šādos apstākļos iesniedzējtiesai ir šaubas attiecībā uz pamatlietā aplūkojamo valsts tiesību normu, kuras neatļauj nokavējuma procentu un aizdevuma procentu kumulēšanu, saderību ar minēto spriedumu.

37 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka lietā, kurā tika pasludināts minētais spriedums, iesniedzējtiesa citastarp vēlējās noskaidrot, vai Direktīvas 93/13 normas nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru ar patērētāju noslēgta aizdevuma līguma neapspriestas klauzulas, kurā noteikta nokavējuma procentu likme, negodīguma sekas ir šo procentu pilnīga atcelšana, savukārt šajā līgumā paredzēto aizdevuma procentu uzkrāšanās turpinās.

38 Konkrētāk, Tiesa sprieduma *Banco Santander* un *Escobedo Cortés* 75. punktā ir atgādinājusi, ka Direktīvā 93/13 nav prasīts, lai valsts tiesa papildus par negodīgu atzītajam noteikumam atceltu arī noteikumus, kas par tādiem nav atzīti.

39 Turklāt Tiesa minētā sprieduma 76. punktā ir precizējusi, ka no šīs direktīvas neizriet, ka par negodīgu atzīta līguma noteikuma, kurā paredzēta nokavējuma procentu likme, nepiemērošanas vai atcelšanas gadījumā tas pats ir attiecināms uz līguma noteikumu, kurā paredzēti parastie [aizdevuma] procenti, kaut arī šie dažādie noteikumi ir skaidri nošķirami. Šajā ziņā Tiesa minētajā punktā ir norādījusi, ka nokavējuma procentu mērķis ir sodīt parādnieku par pienākuma atmaksāt aizdevumu līgumā paredzētajos termiņos nepildīšanu, atturēt šo parādnieku no saistību izpildes kavēšanas un – attiecīgā gadījumā – atlīdzināt aizdevējam maksājuma nokavējuma rezultātā radušos zaudējumus. Tiesa minētajā punktā ir norādījusi, ka savukārt parasto [aizdevuma] procentu loma ir atlīdzība par noteiktas naudas summas nodošanu aizņēmēja rīcībā līdz tās atmaksai.

40 Tiesa šo risinājumu ir pamatojusi ar Direktīvas 93/13 mērķi – aizsargāt patērētāju un atjaunot līdzsvaru starp līguma pusēm, atceļot par negodīgiem atzītos noteikumus, taču principā paturot spēkā visus pārējos attiecīgā līguma noteikumus (spriedums, *Banco Santander* un *Escobedo Cortés*, 75. punkts).

41 Līdz ar to atšķirībā no tā, ko, šķiet, rosina secināt *Prima banka Slovensko*, no sprieduma *Banco Santander* un *Escobedo Cortés* neizriet, ka Direktīvas 93/13 normas būtu jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kas liedz komersantam, kurš noslēdzis aizdevuma līgumu ar patērētāju, šā līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā, pamatojoties uz šo līgumu, pieprasīt samaksāt aizdevuma procentus – papildus nokavējuma procentiem par laikposmu no paziņojuma par šādu pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla pilnīgai atmaksai.

42 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva 93/13 ir jāinterpretē tādējādi, ka tās piemērošanas jomā neietilpst dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām patērētājam, kas noslēdzis aizdevuma līgumu ar komersantu, aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā nevar būt pienākuma, pamatojoties uz šo līgumu, samaksāt komersantam aizdevuma procentus par laikposmu no paziņojuma par šādu pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai, ciktāl nokavējuma procentu un citu līgumisku sodanaudu samaksa uz minētā līguma pamata dod iespēju atlīdzināt komersantam faktiski radītos zaudējumus, bet par to vēl ir jāpārliecinās iesniedzējtiesai.

Par otro jautājumu

43 Ņemot vērā atbildi uz pirmo jautājumu, atbildēt uz otro jautājumu nav nepieciešams.

Par tiesāšanās izdevumiem

44 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ir jāinterpretē tādējādi, ka tās piemērošanas jomā neietilpst dalībvalsts tiesību normas, saskaņā ar kurām patērētājam, kas noslēdzis aizdevuma līgumu ar komersantu, aizdevuma līguma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā nevar būt pienākuma, pamatojoties uz šo līgumu, samaksāt komersantam aizdevuma procentus par laikposmu no paziņojuma par šādu pirmstermiņa izbeigšanu līdz aizņemtā kapitāla faktiskai atmaksai, ciktāl nokavējuma procentu un citu līgumisku sodanaudu samaksa uz minētā līguma pamata dod iespēju atlīdzināt komersantam faktiski radītos zaudējumus, bet par to vēl ir jāpārliecinās iesniedzējtiesai.

[Paraksti]